

MILJÖHANDBOK

Human Bridge

Datum för godkännande:	2022-05-30
Verksamhetsansvarig (godkännare):	Robert Bergman

1. Verksamhetsbeskrivning och miljöorganisation

Verksamhetsnamn: Human Bridge	
Besöksadress: Bergmossevägen 6 och 8, 574 53 Holsbybrunn	Postadress: Bergmossevägen 8, 574 53 Holsbybrunn
Organisationsnummer: 802477-8238	Antal medarbetare: totalt 95 st på 5 arbetsplatser
Miljösamordnare: Jörgen Sköld	E-postadress: info@humanbridge.se
Verksamhetsansvarig: Robert Bergman	
Telefon: 0383-46 74 70	Hemsida: www.humanbridge.se
Beskrivning av verksamheten:	
<p>Våra produkter och tjänster</p> <p><i>Vi erbjuder:</i></p> <p>Human Bridge är en svensk biståndsorganisation som arbetar för människa och miljö. Genom insamling och leverans av väl genomgången utrangerad sjukvårdsutrustning, begagnade textilier samt förnödenheter skapas bättre förutsättningar för människor i utsatta länder och en rättvisare resursfördelning. Human Bridge bildades 2001 av Läkarmissionen och Erikshjälpen och har en unik affärsmodell för att finansiera sitt biståndsarbete genom förädling och försäljning av textilier. En mindre del av finansieringen kommer från grundarna och gåvor från allmänheten.</p> <p><i>Våra lokaler</i></p> <p>Vi äger våra lokaler på Bergmossevägen 6, lageryta 7525 m². Vi hyr våra lokaler på Bergmossevägen 8, lageryta 3600 m², kontorsyta 750 m².</p> <p>Vi hyr våra lokaler på Roserbergsvägen 43-45, lageryta 2200 m², kontorsyta 200 m².</p> <p>Vi använder följande typ av energikällor för uppvärmning och drift av våra lokaler:</p> <p>Bergmossevägen 6: uppvärmning med fjärrvärme Vi betalar själva för el i lokalerna.</p> <p>Bergmossevägen 8: uppvärmning med bergvärme, samt möjlighet att komplettera uppvärmning via oljeeldad värmepanna vid tillfällen när yttertemperaturen är särskilt låg. Vi betalar själva för el i lokalerna.</p> <p>Rosersbergsvägen 43-45: uppvärmning med bergvärme. Vi betalar själva för el i lokalerna.</p>	

Material och avfall

Vår huvudsakliga användning av material består av utrangerad och skänkt utrustning från svensk sjukvård samt textilier som skänkts från företag och allmänheten. Vi använder dessutom plastsäckar för textilier och skor, plastkonvolut för balat textilmaterial samt kartonger som emballage.

I vår verksamhet produceras i huvudsak följande typer av avfall

Av insamlad sjukvårdsutrustning blir ej återbrukbart material till skrot och avfall. Avfallet hanteras i de olika återvinningsfraktionerna enligt sammanställning senare i detta dokument.

Av insamlad textil som ej går att återbruka eller återvinna (på annat sätt än energiåtervinning) produceras avfall som bränns (se senare sammanställning i detta dokument)

Resande och transporter

Vi har följande typ av tjänsteresande i vår verksamhet:

Till övervägande del består detta av persontransport till möten med samarbetsparter och avtalsparter, dvs exempelvis företrädare för givare av sjukvårdsmateriel eller markägare som upplåter mark för uppställning av insamlingsbehållare för textilinsamling.

Besök hos mottagare och samarbetsparter i fält: 5-8 resor persontransport med flyg.

Vi har följande typer godstransporter i vår verksamhet

- Insamling av sjukvårdsutrustning lätt och tung lastbil från givare (svensk sjukvård eller producent av sjukvårdsutrustning) till depå.
- Internt transporter av sjukvårdsutrustning från depå till plats för genomgång och utsändning av biståndsmateriel.
- Export av biståndssändningar (sjukvårdsutrustning) på lastbil och i container.
- Transport med lätt lastfordon av insamlad textil från insamlingsbehållare till mellanlagringsplats (container av typen 20", Flis-container 20" samt 40") eller utlastningsplats (depå).
- Transport av container från uppställningsplats till depå och utlastningsplats.
- Export av textil i container och mestadels på lastbil.

Vår verksamhet använder följande typ av fordon och arbetsmaskiner

Holsbybrunn

7 st personbilar/ lätta lastbilar

2 st tunga lastbilar

1 st 15 ton truck, dieseldriven

Rosersberg

6 st personbilar / lätt lastbilar

1 st tung lastbil

Utsläpp, buller, vibration och lukt

Vi har följande typ av verksamhet som ger utsläpp (luft, vatten, mark), buller, vibration eller lukt:

- Utsläpp genom våra transporter/resor.

Vår verksamhet är lokaliserade på följande platser (enbart multisitediplom)

- Bergmossevägen 6 och 8 i Holsbybrunn
- Roserbergsvägen 43-45 i Rosersberg

Miljöarbetet är organiserat på följande sätt i verksamheten:

Direktor Robert Bergman ansvarar ytterst för att styra miljöarbetet.

Delegerat uppdrag att sammanställa underlag och systematisera miljöarbetet har kvalitets- och systemutvecklare Jörgen Sköld tillsammans med senior advisor Urban Grahn.

Ansvarig för kemikalier och avfall är Leif Andersson i Holsbybrunn, Mats Andersson i Rosersberg.

Samtliga medarbetare är skyldiga att följa policy och rutiner som kommunicerats i verksamheten.

2. Miljöutredning

I tabellen nedan listas **alla** verksamhetens aktiviteter som ger direkt och indirekt miljöpåverkan. För de aktiviteter som bedöms som betydande ur miljösynpunkt anges hur mycket som används/släpps ut under ett år. Ange gärna miljöindikatorer för övriga aktiviteter också.

Alla aktiviteter är rangordnade efter hur stor miljöpåverkan vi bedömer att de har, 1 är mest betydande, därefter 2, 3 och så vidare. **Vid bedömning av miljöpåverkan beaktas förbrukad/utsläppt mängd och miljöfarlighet av det som förbrukats/släppts ut.** De aktiviteter som vi bedömer har betydande miljöpåverkan har vi sammanställt i punktlistan nedanför tabellen. **Dessa benämns våra betydande miljöaspekter.**

Aktivitet som påverkar miljön	Hur mycket används och/eller släpps ut?	Rangordning (1, 2, 3, 4 osv.)
-------------------------------	---	----------------------------------

Direkt miljöpåverkan		
Godstransporter textilinsamling, sjukvårdsutrustning och övrigt	Lätta och tunga lastfordon: 580 106 kg CO2 Container: 231 153 kg CO2	2
Godstransporter textilexport	Container/lastbil: 1 242 738 kg CO2	2
Godstransporter export försäljning	Container/lastbil: 92 549 kg CO2	2
Godstransporter export bistånd	Container/lastbil: 133 689 kg CO2	2
Persontransporter för samordning av insamling (textil, sjukvårdsutrustning) och biståndsarbete	I sammanställningen för 2021 ingår denna summa av CO2-utsläpp lätta och tung lastfordon.	2
Persontransport flygresor för samordning hos biståndsmottagare	6 flygresor x 590 kr CO2 per år tur och retur => 3 540 kg CO2 (beräkningsexempel Arlanda, Sverige – Addis Abeba, Etiopien och ICAO:s kalkylator)	8
Uppvärmning (fjärrvärme), Bergmossevägen 6	515 673 kWh, 17 017 kg CO2, (33 gram/kWh)	5
Uppvärmning (olja), Bergmossevägen 8	5,8 m3 olja, 14 310 kg CO2	6
El, Bergmossevägen 6	137 225 kWh, 2 195 kg CO2 (16 gram/kWh)	10
Uppvärmning (bergvärme) El, Bergmossevägen 8	240 601 kWh, 3 849 kg CO2 (16 gram/kWh)	7
Vatten BM6 och BM8	381 m3	
Uppvärmning (bergvärme), El, Rosersbergsvägen 43-45	Effektuttag uppvärmning okänt. Uppvärmning betalas till hyresvärderna enligt en indexreglerad summa per år.	11
El, Rosersbergsvägen 43-45	121 158 kWh 1 938 kg CO2 (16 gram/kWh)	11

Förbrukning plastsäckar	62 168 kg, 774 000 st, 24 867 kg CO2	4
Förbrukning plastkonvolut	4 242 kg, 42 000 st, 1 187 kg CO2	12
Plastband, balning	2 160 kg, 120 st, 605 kg CO2	13
Administration, förbrukning: kontorspapper <ul style="list-style-type: none"> • kuvert • tonerkassetter 		15
Drift: <ul style="list-style-type: none"> • Kartong och wellpapp • Kemikalier (rengöring, smörjmedel) • Sträckfilm • Säckförslutare, koppar • Tejp • Färg för bättringsmålning • Plomber, lastbil/container • Säckförslutare, koppar • Underhåll grönytor (gräsklippning, trimning) • Svetsgas 	Kartong och well som vi fått i samband med leveranser till oss, återbrukas En mindre volym köps in.	14
Fordonstvätt	På tvättanläggningar i Vetlanda	16
Fordonstvätt	På tvättanläggning i Arlandastad	16
Indirekt miljöpåverkan (även positiv)		
Förbränning – textil ej möjlig att återbruka eller återvinna annat än som energi, samt andra avfallsfraktioner som bränns.	Tekniska Verken: 34 180 kg Stena: 29 210 kg Ragnsells: 52 260 kg Jönköping: 38 310 kg	9

<p>Insamling av textil för återbruk och återvinning</p> <p>⇒ textilier till återbruk och återvinning</p>	<p>Beräkningsmodell hämtad från Naturvårdsverket.</p> <p>Export, original (osorterad textil): 12 186 989 kg textil</p> <p>Minskning utsläpp/förbrukning: 296 996 921 kg CO2 51 185 353 kg Kemikalier 219 365 802 000 Liter vatten</p> <p>Export, ej original 826 809 kg textil</p> <p>Minskning utsläpp/förbrukning: 20 149 335 kg CO2 3 472 681 kg Kemikalier 14 882 922 000 Liter vatten</p> <p>Export, bistånd 270 700 kg textil</p> <p>Minskning utsläpp/förbrukning: 6 596 959 kg CO2 1 136 940 kg Kemikalier 4 872 600 000 Liter vatten</p>	<p>1</p>
<p>Insamling, rekonditionering av sjukvårdsutrustning för återbruk</p>	<p>Export 408 741 kg sjukvård</p> <p>Minskning utsläpp 502 751 kg CO2</p> <p>Se notering A</p>	<p>3</p>
<p>Insamling, rekonditionering av övrigt material för återbruk</p>	<p>Export 270 758 kg övrigt</p> <p>Minskning utsläpp 270 758 kg CO2</p> <p>Se notering B</p>	<p>3</p>
<p>Insamling företagssamarbeten (kläder, fritidsutrustning, textilier, förbrukningsmateriel sjukvård)</p>	<p>Stadium, Attends, Gina Tricot, OneMed m.fl.</p> <p>Reklamerade produkter blir till återbruk</p> <p>Överproduktion och ej sålda lager blir till bistånd</p>	<p>3</p>
<td data-bbox="620 1581 1230 1641"> <td data-bbox="1230 1581 1437 1641"> </td></td>	<td data-bbox="1230 1581 1437 1641"> </td>	
<td data-bbox="620 1641 1230 1700"> <td data-bbox="1230 1641 1437 1700"> </td></td>	<td data-bbox="1230 1641 1437 1700"> </td>	
<td data-bbox="620 1700 1230 1758"> <td data-bbox="1230 1700 1437 1758"> </td></td>	<td data-bbox="1230 1700 1437 1758"> </td>	
<td data-bbox="620 1758 1230 1809"> <td data-bbox="1230 1758 1437 1809"> </td></td>	<td data-bbox="1230 1758 1437 1809"> </td>	

Notering A:

Minskat CO2-utsläpp är beräknat på 375 000 kg stål som sängar och övrig utrustning för återbruk innebär enligt en räknemodell där varje ton producerat stål skulle medföra ett CO2-utsläpp på 1,9 ton.

Notering B:

Under övrigt sjukvårdsmateriel ingår sanitetsprodukter, förbrukningsvaror tillverkade av olika plastmaterial, delar av stål, textil och trä. Eftersom en stor del av dessa produkter annars skulle gå till förbränning är ett minskat koldioxid-utsläpp ett rimligt antagande – men den exakta volymen utsläpp är inte möjlig att fastställa. Ett rimligt antagande är att mängden CO₂ som skulle frigöras vid förbränning / nedsmältning / återvinning är minst lika stor som produkternas vikt.

Våra betydande miljöaspekter är:

1. - Godstransporter – **2 280 235 kg CO₂** direkt negativ miljöpåverkan
2. + Insamling textil för återbruk och återvinning **323 743 215 kg** minskade CO₂-utsläpp
3. + Insamling och rekonditionering sjukvårdsutrustning samt övrigt material för återbruk **773 509 kg** minskade CO₂-utsläpp

3. Miljöpolicy

I Human Bridges miljöledningssystem beskrivs och följs organisationens miljöpåverkan upp. Både den positiva och den negativa, både den indirekta och den direkta.

I vår verksamhet har vi stora möjligheter att bidra till en positiv miljöpåverkan. Detta genom att i vårt kärnuppdrag ta vara på överskottsmaterial, begagnad sjukvårdsutrustning samt förbrukningsmateriel till bistånd. Dessutom är även effekten av vår näringsverksamhet en bidragande positiv miljöpåverkan, eftersom den möjliggör återbruk och återvinning av textil. Genom att organisationens textilinsamling är synlig i samhället, påminns allmänheten att även begagnade kläder och textilier fortfarande har ett nyttovärde som vi tillsammans förlänger.

Vi ska vara välorienterade och följa aktuell miljölagstiftning som har betydelse för verksamheten.

Vi tar också ansvar för att minimera den negativa miljöpåverkan som vår verksamhet bidrar till.

Vi arbetar ständigt för att optimera den positiva miljöeffekten i vår verksamhet genom att sätta mätbara och relevanta miljömål för vår verksamhet.

Våra miljömål följs upp regelbundet och ska leda till ständiga förbättringar av vår verksamhet, ur ett miljöperspektiv. Human Bridge ger medarbetarna förutsättningar att bidra till ett gott miljöarbete, bland annat genom utbildning och genom att hålla perspektivet med miljöaspekter aktuellt och relevant i den löpande verksamheten.

Vi följer kontinuerligt upp och utvärderar miljöarbetet för att höja vår miljöprestanda och vill öka kunskapen kring miljöfrågor hos kunder och intressenter.

Antagen av ledningen 2021-05-10

4. Miljömål och handlingsplaner

Miljömål och handlingsplaner för år 2022:

Mål 1	Ökad miljömedvetenhet i organisationen		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Tidpunkt	Resurser
Utbilda personal			
1. grundläggande miljöutbildning för återstående medarbetare	Jörgen Sköld	Hösten 2022	15 000 kr
2. dokumentera avvikelser och förbättringsförslag	Johnny Turesson BM6 Mats Andersson RB43	löpande	
3. sammanställning och information till personal om uppföljning av avvikelser och förbättringsförslag	Jörgen Sköld	tredje månaden varje kvartal	
4. nytt protokoll för skydds rond med särskilt miljö används regelbundet	Jörgen Sköld	Juni och december	
5. låta varje internt nyhetsbrev innehålla minst en nyhet/artikel med fokus på någon miljöaspekt	Jörgen Sköld		

Uppföljning av målet sker på följande sätt:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Genomförd grundläggande miljöutbildning – utvärdering av densamma. 2. Genomgångar arbetslagsvis om rutinen om hur avvikelser och förbättringsförslag ska hanteras. Övningar med planerade testcase som övervakas av arbetsledare. 3. Arbetslagsträffar där aktuell förbrukning och beräknad miljöeffekt aktualiseras, samt registrerade avvikelser följs upp. En övergripande sammanställning tas fram inför ledningens genomgång. 4. Skyddsronnd med särskilt miljöfokus genomförs enligt protokoll i juni och december 5. Nyhetsbrevet kommer ut månatligen. I samband med att vi påminner chefer och ledare internt om att meddela bidrag till nyhetsbrevet, betonar vi värdet av att vi övar oss att naturligt tänka på miljöaspekter i vårt arbete.

Mål 2	Minskad negativ miljöpåverkan genom minskad energiförbrukning.		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Tidpunkt	Resurser
Utvärdera uppdatering av ventilationsanläggning kontor	Leif Andersson		
Utvärdera användning av värmepump kontor samt delar av lagerlokal	Leif Andersson		
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	Planering och genomförande av samlokalisering sker under 2022. När ny anläggning är i drift utvärderas energiförbrukning och beräknad miljöpåverkan.		

Mål 3	Egna fordon – minskad negativ miljöpåverkan		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Tidpunkt	Resurser
Utvärdera användning av fordon som drivs på annat sätt än fossilbränsle	Leif Andersson Mats Andersson	Start sommar / höst 2022	
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	Anförskaffande av fordon för placering i region Stockholm. Tänkt användningsområde är textilinsamling. Aktuella fordonstyper kan vara el- eller gasdrift.		

5. Verksamhetsrutiner

Vi har utvärderat behovet av rutiner för att minimera vår miljöpåverkan samt säkerställa att vi uppfyller krav från lagstiftning, kunder och andra intressenter. Vi har beslutat att det är relevant för vår verksamhet att styra följande områden i vårt miljöledningssystem:

- Inköp
- Avfall
- Kemikalier

Inköp

Vi styr mot hållbara inköp i vår verksamhet på följande sätt:

Praktiska rutiner för leverantörsuppföljning

Vi ställer följande miljökrav på våra leverantörer:

Vi vill att våra viktigaste leverantörer ska kunna visa att de har ett dokumenterat och aktivt miljöarbete som drivs systematiskt, certifierat enligt ISO 14001 eller Miljödiplomerat enligt Svensk Miljöbas.

Eftersom våra viktiga leverantörer av tjänster är verksamma i transporter för vår räkning, förväntar vi oss även att våra leverantörer inom transport och lager har korrekta tillstånd för de uppdrag vi engagerar dem i.

Årligen ska vi kontakta våra viktiga leverantörer för avstämning om hur de uppfyller våra krav.

Praktiska rutiner för miljökrav på produkter/tjänster

Inköpsrutin

Alla inköp av varor och tjänster som görs inom Human Bridge ska syfta till långsiktig hållbarhet vad gäller ändamålet (biståndssändningar), ekonomi, miljö och personal.

Den enskilt största och mest betydande delen av företagets verksamhet består av logistik och transporter. Därmed är verksamhetens mest betydelsefulla miljöpåverkan direkt sammankopplad med kärnverksamheten.

Riktlinjer för inköp

- Liksom i övriga beslut och aktiviteter ska etiska riktlinjer som anges i Human Bridge Code of conduct beaktas även vid inköp.
- I valet mellan likvärdiga produkter som används i underhåll och rengöring, ska vi välja den minst negativt miljöpåverkande när så är tekniskt och ekonomiskt möjligt.
- Vid inköp av transporttjänster ska de leverantörer prioriteras som kan bidra till flexibla logistiklösningar där antalet transporter och körsträckor minimeras. Grundkrav ställs på att transportleverantör använder godkända fordon i miljözoner.
- Vid volyminköp av förbrukningsmateriel ska dialog föras med leverantörer om produktutveckling och miljöpåverkan samt leverantörens miljöledningssystem.
- Vid investeringar i nya fordon ställs krav på bättre miljöklassning än de fordon vi ersätter.
- Vid frågor om förmånsbil ska elhybridfordon föreslås.

Resultat av leverantörsuppföljning

Leverantör	Status på verksamhetens miljöarbete (ex. Miljödiplomerad, ISO 14001, Miljöpolicy etc.)	Uppdaterad datum	Uppfyller våra krav
Trioworld, säckar för textilhantering	ISO 14001:2015 Cert giltigt till 2024-04-30	2021-05-05	ja
Pacudo, emballage, kartong, wellpapp	ISO 14001:2015 Cert giltigt 2024-06-22	2022-05-22	ja
Brannestams Åkeri AB		2022-05-22	nej
Tord Nilssons Åkeri AB	ISO 14001 Cert giltigt till 2023-08-31	2021-05-05	ja
Lundbyåkeriet	ISO 14001 Cert giltigt till 2023-06-30	2021-05-05	ja
Foria	ISO 14001 Cert giltigt till 2024-03-18	2022-05-22	ja
Jonny's Returtransport		2022-05-22	nej
Lotus Maskin	ISO 14011 Cert giltigt till 2023-01-28	2022-05-22	ja
Maserfrakt	ISO 14001 Cert giltigt 2023-11-30	2022-05-22	ja
Dalafrakt	ISO 14001 Cert giltigt till 2020-06-20	2022-05-22	nej
SuperSopTunna	ISO 14001 Cert giltigt 2024-07-09	2022-05-22	ja

Avfall

Vi har följande rutiner för att hantera det avfall som uppkommer i vår verksamhet:

Farligt avfall

Farligt avfall hanteras på följande sätt i vår verksamhet:

Holsbybrunn

Transportör med tillstånd hämtar hos oss i Holsbybrunn: Stena Recycling

Ett ramavtal finns med Stena Recycling som hämtar farligt avfall efter avrop (anmält behov av hämtning) vid anläggningen i Holsbybrunn.

Rutinen vid förekomst av okända kemikalier är att Stena Recycling tillhandahåller behörig personal som är behjälplig med uppsortering av kemikalier inför hämtning för att garantera korrekt hantering i fortsatta led.

Vi för journal över farligt avfall som vi lämnar ifrån oss.

En sammanställning av de volymer som Stena Recycling hämtar, erbjuds via webbtjänst med kundinloggning (samma webbtjänst där hämtning beställs).

Rosersberg

Transportör med tillstånd hämtar hos oss Rosersberg: Stena Recycling

Ett ramavtal finns med Stena Recycling som hämtar farligt avfall efter avrop (anmält behov av hämtning) vid anläggningen i Rosersberg.

Vi för journal över farligt avfall som vi lämnar ifrån oss.

En sammanställning av de volymer som Stena Recycling hämtar, erbjuds via webbtjänst med kundinloggning (samma webbtjänst där hämtning beställs).

Vi sorterar avfall i följande fraktioner i vår verksamhet:

Källsortering följer "Handbok för källsortering" som Stena Recycling tillhandahåller.

Typ av avfall	Plats för sorteringskärl	Entreprenör som hämtar alt. var vi lämnar vårt avfall
Metall	Bergmossevägen 6/8 (BM6/8)	Stena
	Rosersbergsvägen 43 (RB43)	Stena
Trä	BM6/8	Stena
	RB43	Stena
Hård plast	BM6/8	Flishults ÅVC
	RB43	Stena
Mjuk plast	BM6/8	Stena
	RB43	Stena

Pappersförpackningar /wellpapp /balpress	BM6/8 RB43	Stena RB43
Glas	BM6/8 RB43	Flishults ÅVC Stena
Elektronik / datorer	BM6/8 RB43	Stena Stena
Kemikalier	BM6/8 RB43	Stena Stena
Lysrör och elavfall / kablar	BM6/8 RB43	Stena Stena
Matavfall kök (grön påse)	BM6/8 RB43	Kommunens avfallshantering
Brännbart avfall	BM6/8 RB43	Stena Stena
Kontorspapper	BM6/8 RB43	FTI ÅVS Stena
Batterier	BM6/8	Stena
Textil som ej går att återbruka eller återvinna på annat sätt än för energiåtervinning	BM8 RB43	Stena hämtar alt Sänds till förbränning på Tekniska Verken, Linköping
Förbrukade tonerkassetter	BM6/8 RB43	Kontorsspecial Stena
Kvicksilver	BM6	Stena

Intern och Extern kommunikation

Intern kommunikation

Vi informerar våra medarbetare om verksamhetens miljöarbete på följande sätt:

I det löpande arbetet med att utforma och utveckla rutiner.

I riskbedömningar som görs gällande verksamheten.

I samband med storsamlingar och arbetslagsträffar.

I interna nyhetsbrev

Extern kommunikation

Vi informerar externa intressenter (t.ex. kunder, leverantörer, samarbetspartners, myndigheter) om verksamhetens miljöarbete på följande sätt:

Insamling för återbruk av sjukvårdsutrustning, medicinteknik apparatur etc är central för biståndssändamålet. I kommunikation med samarbetspartners är vår utgångspunkt att återbruk är den mest resurseffektiva och minst miljöbelastande livscykelmodellen.

Information om hur sjukvårdsutrustning från svensk sjukvård kan återbrukas av biståndsmottagare huvudsakligen på afrikanska kontinenten, i östereuropa och i mellanöstern, ges fortlöpande i kontakt med givare och samarbetspartners.

Till givare (producenter och detaljister) av kläder, skor och fritidsutrustning återrapporteras årligen mottagna volymer.

Information om syftet med vår textilinsamling, miljönyttan och hur insamlade textilier används ges på företagets webbplats, samt i Lindra SecondHandbutiker.

Till avtalsparter och för textilinsamling markupplåtande samarbetspartners, återrapporteras löpande insamlade insamlingsvolymer.

Det gäller både textil och sjukvårdsutrustning.

Vi gör vår miljöpolicy och vår miljöberättelse tillgänglig för intressenter på följande sätt;
Publicering på webbplatsen: humanbridge.se

Avvikelser och förbättringsförslag

Avvikelser och förbättringsförslag som uppkommer i verksamheten tas omhand genom:

- Att vi tydligt kommunicerar internt att det är nödvändigt att avvikelser rapporteras så att vi kan förebygga att de upprepas och vi kan lära oss av dem.
- Att alla förbättringsförslag liksom avvikelserapporter meddelas närmaste chef som gör en bedömning om vilka samråd som behövs med arbetslag och ledning.

Dokumentation av hur avvikelser har hanterats görs genom att...

- Medarbetare rapporterar avvikelser i appen IA-system (webbaserat system för systematiskt arbetsmiljöarbete och fångst av avvikelser gällande arbetsmiljö men även miljö)
- Ansvar för uppföljning av noterade avvikelser har ansvarig chef/arbetsledare.
- I den övergripande årsplanen för skyddsronder finns en checklista / protokoll för skydds rond med fokus på miljöarbete (miljökontroll)

Kemikalier (se bilaga HBS kemikalieförteckning)

6. Lagkrav

Vi har gjort en utvärdering av vilka miljölagar och andra regler som berör vår verksamhet.

Vi har också gått igenom och kontrollerat att vi följer nedanstående lagar, datum:

Tillståndspliktig eller anmälningspliktig verksamhet	Ja, Tillståndspliktig
Vi bedriver miljöfarlig verksamhet som är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt Miljöbalken.	
Vi har tillstånd för bedriva verksamheten med kod 90.40 Övrigt avfall, i miljöprövningsförordningen 2013:251 i varje kommun där vi lagrar avfallet – i det här fallet Vetlanda Kommun och Sigtuna Kommun.	Ja, tillståndspliktig
Vi har ett generellt tillstånd från Länsstyrelsen att köra avfall med koder 20 01 10 (Kläder) och 20 01 11 (Textilier)	Ja, tillståndspliktig

Gränsöverskridande
transport av avfall regleras i
en EU-förordning 1013/2006

Verksamhetsrutin/aktivitet	Ansvarig	Lagreferens
<p>Utbildning och kompetens Alla medarbetare ska ha relevant kompetens på miljöområdet.</p> <p>Inköpsrutin/policy Vi ställer miljökrav vid inköp/upphandling.</p>	Jörgen Sköld	<p>Miljöbalk (MB) SFS 1998:808 MB Kap. 2 Allmänna hänsynsregler §2 Kunskapskravet §3 Försiktighetsprincipen §5 Hushållnings- & kretsloppsprincipen §4 Produktvalsregeln §8 Skadeansvaret</p>
<p>Kemikalier Vi har kemikalieförteckning och säkerhetsdatablad för kemiska produkter.</p> <p>Produkter förvaras och hanteras säkert. Vi arbetar aktivt med att byta ut produkter till mer miljöanpassade alternativ.</p>	<p>Jörgen Münter (Holsbybrunn)</p> <p>Mats Andersson (Rosersberg)</p>	<p>Miljöbalk (MB) SFS 1998:808 MB Kap. 2 Allmänna hänsynsregler §2 Kunskapskravet §3 Försiktighetsprincipen §4 Produktvalsregeln</p> <p>MB kap. 14 Kemiska produkter och biotekniska organismer Förordning om kemiska produkter och biotekniska organismer (SFS 2008:245) REACH-förordningen Förordning (EG) nr 1907/2006 CLP-förordningen Förordning (EG) nr 1272/2008 Kemiska arbetsmiljörisker AFS 2014:43</p>
<p>Avfall Vi arbetar aktivt med att minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>Farligt avfall förvaras och transporteras enligt lagkrav.</p> <p>Vid egen transport av farligt avfall ska anmälan göras om</p>	<p>Cristofer Ståhlgren</p> <p>Cristofer Ståhlgren</p>	<p>Miljöbalk (MB) SFS 1998:808 MB Kap. 2 Allmänna hänsynsregler §5 Hushållnings- & kretsloppsprincipen MB Kap 15 Avfall och producentansvar</p> <p>Avfallsförordningen (SFS 2020:614)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om transport av avfall (NFS 2005:3)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om antecknings- och rapporterings-</p>

<p>den årliga volymen är mindre än 100 kg resp. 100 liter. Transporteras större volym ska tillstånd sökas.</p>		<p>skyldighet och lämnande av uppgifter om farligt avfall till avfallsregistret (NFS 2020:5)</p> <p>Förordning om producentansvar för: Förpackningar (SFS 2018:1462), Returpapper (SFS 2018:1463), Batterier (SFS 2008:834), Bilar (SFS 2007:185), Däck (SFS 1994:1236), Elprodukter (SFS 2014:1075), Glödlampor och vissa belysningsarmaturer (SFS 2000:208)</p> <p>Förordning om engångsprodukter (2021:996)</p> <p>Förordning om nedskräpningsavgifter (2021:1002)</p> <p>Lokal renhållningsordning och avfallsplan</p>
<p>Transporter & fordon</p> <p>Vi undviker tomgångskörning mer än 1 minut och har informerat våra medarbetare om detta.</p> <p>Våra fordon (lastbilar och bussar) är i en utsläppsklass som uppfyller krav i miljözon (1 fordon i Holsbybrunn, 1 fordon i Rosersberg)</p> <p>(1 fordon i Holsbybrunn)</p>	<p>Leif Andersson</p> <p>Ja, tunga lastbilar som används i miljözon uppfyller krav.</p> <p>Nej. Plan för anskaffande av tunga fordon med bättre utsläppsklassning finns</p>	<p>Lokala föreskrifter avseende hälsa och miljö</p> <p>Trafikförordningen (1998:1276)</p>

Vi genomför transport av farligt gods enligt gällande lagkrav	när behov av utbyte uppstår. Nej, genomför ej transporter av farligt gods.	Lagen om transport av farligt gods (2006:263) Förordningen om transport av farligt gods (2006:311) ADR
Systematiskt brandskyddsarbete Vi arbetar systematiskt med brandskydd och att förebygga brand i vår verksamhet	Ronny Ögren	Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) Statens räddningsverks allmänna råd systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3)
Fastigheter Krav på funktionskontroll av ventilationssystem(OVK). Krav på energideklaration av byggnader	Leif Andersson Leif Andersson	Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem BFS 2011:16 Boverkets föreskrifter och allmänna råd om energideklarationer för byggnader (BFS 2007:4)
Kontroll av och rapportering anläggningar med köldmedier	Leif Andersson	F-gasförordningen(EU) (EU/517/2014) F-gasförordningen(Sverige) SFS 2016:1128

7. Miljörisker och nödlägesberedskap

I tabellen nedan har vi dokumenterat relevanta miljörisker i verksamheten, hur vi ska agera för att förhindra dem och vad vi gör om de ändå händer. I de fall en längre instruktion behövs har vi gett en hänvisning.

Miljörisk	Förhindras genom	Vid olycka görs följande
Brand	Systematiskt brandskyddsarbete	Rädda, larma, släck

<p>Okända kemikalier som kommit till oss via insamlad / skänkt utrustning</p>	<p>Tydlig kommunikation med givare och medarbetare vad vi inte kan ta emot. Inga vätskor.</p> <p>Avtal med Stena Återvinning som på plats före avhämtning hos oss kontrollerar innehåll för korrekt hantering.</p>	<p>Kontakt med Stena som identifierar och hämtar.</p>
<p>Kemikaliespill</p>	<p>Ändamålsenlig och säker förvaring</p>	<p>Råd i säkerhetsdatablad följs</p>

8. Utbildning och kompetens

Våra medarbetare får miljöutbildning inom ett år från anställning. Vi identifierar årligen utbildningsbehov för våra medarbetare och sammanställer detta i kompetensplanen.

Medarbetare, namn	Anställd från år	Grundläggande miljöutbildning (datum)	Genomförd övrig miljöutbildning (typ och datum)	Utbildningsbehov och planerad tid för utbildning (typ och datum/år)
Michelle Sheltag, ÅBR Thomas Alsoufani, ÅBR Simon Fors, MIT Victor Guldbbrandsson Ricatti, MIT Simon Andersson, MIT Kenneth Andersson, MIT Rasmus Fors, MIT Joel Andersson, MIT Jonathan Bärekrans, MIT Erik Levin, GEN Mats Andersson, RB43 Markus Eklund, RB43 Jimmy Pihlman, RB43 Mohamed Camara, RB43 Jorge Gamarra, RB43 Muhemmed Hazim, RB43 Diego Catalan, RB43 Ismael Mbasogo, RB43 Castro Kambundi, RB43 Jonatan Andersson, GLO Luis Galdamez, GLO Vladeslav Strelnikov, GLO Luay Alqsbotrs, GLO Oleksiy Grygorchuk, GLO Henry Nsybugq, GLO Alex Alves Menezes, GLO		2022-03-03 2022-03-03		
Roger Johansson, HVA Read Hemou, HVA Arn Linder, RB43 Alsény Eder Sylla, RB43 Joachim Olivendal, GEN Gunnar Lindblom, GEN		2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24		

Lars Lindgren, GEN Peter Lundberg, GEN		2022-03-24 2022-03-24		
Felix Wikmar, RB43 Göran Nyström, RB43 Yvonne Kristensson, ULL Yattara Abdoulaye, GLO Anders Hirv, ÅBR Eric Agerling, ÅBR Carl Johan Svensson, BM6		2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24 2022-03-24		
Mats Eriksson, BM8		2021-06-14		
Johnny Turesson, BM6		2021-06-14		
Peter Axelsson, BM6		2021-06-14		
Björn Holmberg, BM6		2021-06-14		
Stefan Kaspersson, BM6		2021-06-14		
Ulf Maritz, BM6		2021-06-14		
Helene Stenfelt, BM6		2021-06-14		
Ali Hassani, BM6		2021-06-14		
Jörgen Münter, BM8		2021-06-14		
Jimmy Johansson, BM6		2021-06-14		
Krister Hedberg, BM6		2021-06-14		
Leif Andersson, BM6		2021-06-14		
Ambe Okubu, BM6		2021-06-14		
Oli Joof, BM8		2021-06-14		
Gitana Kriaucianite, BM8		2021-06-14		
Petra Jonsson, BM8		2021-06-14		
Helen Ljungström, BM8		2021-06-14		
Robert Bergman, BM8		2021-06-14		
Lars Råsberg, BM8		2021-06-14		
Jörgen Sköld, BM8		2021-06-14		
Cristofer Ståhlgren, BM8		2021-06-14		
Anna Wallenberg, BM8		2021-06-14		
Ronny Ögren, BM8		2021-06-14		
Urban Grahn, BM8		2021-06-14		

9. Miljöberättelse

Vi gör varje år en egen uppföljning av vårt miljöarbete i form av en miljöberättelse.

Miljöberättelse för år: **2021**

Miljöledningssystemets omfattning

Följande delar av vår verksamhet omfattas av vårt miljöledningssystem:

- Huvudkontor, textilhantering och huvuddepå för biståndsmaterial vid anläggning i Holsbybrunn, Vetlanda kommun.
- Textilhantering och insamling av sjukvårdsutrustning och annat biståndsmaterial vid anläggning i Rosersberg, Sigtuna kommun.

Verksamhetens miljöpåverkan

Vi har i vår miljöutredning identifierat följande miljöaspekter som de mest betydande:

- Insamling av textil för återbruk
- Insamling av sjukvårdsutrustning för återbruk
- Transporter av textilier
- Transporter av sjukvårdsutrustning
- Uppvärmning av och elförbrukning i våra lokaler

Uppföljning av miljömål och aktiviteter

Vi har under det senaste året arbetat med våra miljömål och har uppnått följande resultat:

Mål 1: Målet var ökad miljömedvetenhet i organisationen. Detta har vi uppnått genom att genomföra grundläggande miljöutbildning, ta fram ett särskilt protokoll för miljöskyddsronde, förtydligade rutinbeskrivningar för mera miljöeffektiv hantering av skänkt material. Vi har även i arbetsplatsträffar, aktualiserat resultatet av miljöutredningen och informerat om våra betydande aspekter av miljöpåverkan.

Mål 2: För att i förlängningen minska negativ miljöpåverkan genom att minska vår energiförbrukning, ska vi utvärdera alternativa uppvärmningalternativ för vår fastighet i Holsbybrunn. Utredning pågår som en del av förberedelserna för iordningsställande och renovering av fastigheten för en samlokalisering av verksamheten 2022.

Mål 3: För att minska mängden olika kemprodukter som används i verksamheten har vi gått igenom och rensat ut. Vi har minskat antalet och fastställt vilka olika kemprodukter vi ska använda.

Vi har genomfört planerade åtgärder i följande omfattning: Har genomförts.

Uppföljning av miljöindikatorer

Miljöindikatorer/Nyckeltal för miljöpåverkan				
Miljöaspekt	Nyckeltal år 2019	Nyckeltal år 2021	Nyckeltal år	Nyckeltal år
Insamling av textil, sjukvård och övrigt material för återbruk	879 ton CO2	811 ton CO2		
Transport export - trailer, containers	1 472 ton CO2	1 467 ton CO2		
Lokaler - uppvärmning och el	28 ton CO2	39 ton CO2		
Minskade utsläpp tack vare insamling för återbruk:		318 187 ton CO2		

Kommentarer till utvecklingen av miljöindikatorer

Vi följer **ovan redovisade** nyckelindikatorer för miljöpåverkan och har följande kommentarer avseende utvecklingen över tid:

- Nyckeltal lokaler – uppvärmning och el 2019 omfattar endast Holsbybrunn.
- Miljöpåverkan i vår verksamhet är direkt beroende av insamlade volymer material för återbruk. Både direkt negativ miljöpåverkan och indirekt positiv miljöpåverkan genom minskade utsläpp. Ökar vi insamlingsvolymen innebär det fler transporter både vid insamling och vid export.

Redovisning genomförda aktiviteter för att minska miljöpåverkan

Vi arbetar aktivt för att minska vår miljöpåverkan och har genomfört följande aktiviteter:

Miljöförbättrande åtgärd/aktivitet	Genomförd (år)
Utbyte av förmånsbil från dieseldriven bil till laddhybrid	2018
Utbyte av förmånsbil från dieseldriven bil till laddhybrid	2018
Utbyte av förmånsbil från dieseldriven bil till laddhybrid	2018
Utbyte av tung lastbil till bättre utsläppsklassning	2019
Utbyte av tung lastbil till bättre utsläppsklassning	2020
Utbyte av tung lastbil till bättre utsläppsklassning	2021
Utbyte av förmånsbil från dieseldriven bil till laddhybrid	2021
Utbyte av dieseltruck från årsmodell 1973 till ny årsmodell 2007	2021

Utvärdering av årets avvikelser/förbättringsförslag

Vid årets revision och internt har ett antal avvikelser/förbättringsförslag noterats. Här har följande frågor/områden lyfts upp:

- om informationsbehov internt och externt gällande vårt miljöarbete
- om rapporteringen av avvikelser och förbättringsförslag
- om hanteringen av vatten från skurmaskin
- om användningen av oljeavskiljare
- om energiförbrukning gällande uppvärmning och ventilation
- om digitala möten
- om avfallshantering vid vår anläggning i Rosersberg

Med anledning av detta har vi beslutat om och genomfört följande åtgärder:

- Grundläggande miljöutbildning för de som tidigare inte haft möjlighet att delta. Detta samordnades så att personal från flera olika anläggningar fick möjlighet att delta.
- Vi har fortsatt uppmuntrat till att fortsätta uppmärksamma och rapportera avvikelser så att vi kan förebygga att de sker igen. Endast genom att synliggöra avvikelser kan vi åtgärda dem, lära oss och förbättra verksamheten.
- Vi har kontaktat Njudung Energi och Stena för att få besked om vatten från skurmaskin samt användningen av oljavskiljaren
- I planen för renovering och iordningställande av lokaler (lager och kontor) ingår byte av fläktar och komplettering av uppvärmning med energieffektiva värmepumpar.
- Genom att mötas digitalt istället för att resa till en gemensam mötesplats, har vi minskat den miljöbelastning som resandet skulle inneburit.
- Avtal med Stena har upprättats gällande avfallshanteringen i Rosersberg. Lösningen motsvarar den som sedan tidigare används i Holsbybrunn.

10. Intern revision

☐ Vi genomför interna revisioner där vi följer upp:

- Att miljöhandbok är uppdaterad och aktuell
- Efterlevnad lagar och andra bindande krav
- Relevanta verksamhetsrutiner följs i alla delverksamheter (Inköp, Avfall, Kommunikation, Kemikalier).
- Alla delverksamheter kan redovisa aktiviteter för att minska miljöpåverkan.

Uppföljningen dokumenteras och redovisas som bilagor. Vi har genomfört intern revision av följande delverksamheter;

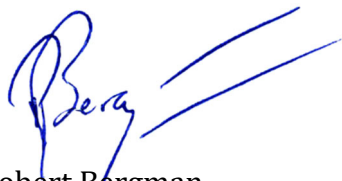
Typ av revision	Tidpunkt	Plats/delverksamhet
Intern revision	2022-02-08	Rosersberg
Intern revision	2022-03-28	Holsbybrunn

11. Ledningens genomgång

Verksamhetens ledning går varje år igenom följande punkter:

- Miljöorganisation
- Aktiviteter som påverkar miljön och värderingen av dem
- Miljöpolicyns aktualitet
- Miljömål- och handlingsplan för kommande år
- Verksamhetsrutiner
- Relevanta lagkrav och hur vi säkerställer att vi följer dem
- Intern och extern kommunikation av vårt miljöarbete
- Miljörisker och nödlägesberedskap
- Kompetensbehov
- Miljöberättelse
- Resultat från interna och externa revisioner
- Avvikelser och förbättringsförslag under året

Ledningens genomgång av ovanstående punkter har resulterat i denna Miljöhandbok som godkänts av verksamhetsansvarig 2022-05-30

Robert Bergman